

Palvelujärjestelmän uudistaminen / Perhe- ja vammaispalvelujen uudistus (R3)

Ahall 16.09.2024 § 283

Valmistelija: Kati Kantanen 044 740 1951,
kati.kantanen(at)pshyvinvointialue.fi; Jussi Lampi, puh. 044 714
2631, jussi.lampi(at)pshyvinvointialue.fi

Pohjois-Savon hyvinvointialue rakentui yhdistämällä aiemman kuntapohjaisen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestäjien toiminta. Hyvinvointialueen toiminnassa integroituu sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi aina erityisen vaativista palveluista perustason palveluihin.

Hyvinvointialueen käynnistymisvaiheessa alkuvuodesta 2023 keskityttiin varmistamaan turvallinen siirtymään uuteen organisaation. Hyvinvointialueen käynnistymisen jälkeen on aika aloittaa palvelujärjestelmän kokonaisuudistus. Uuden järjestelmän tuomat mahdollisuudet kehittää ja uudistaa toimintaa on hyödynnettävä täysimääräisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämistä haastaa voimakkaasti henkilöstön saatavuuden ongelmat, väestön ikääntymisestä johtuva palvelutarpeen kasvu ja kustannustason nousu. Toiminnan uudistaminen on välttämätöntä, jotta voimme rakentaa taloudellisesti ja toiminnallisesti kestäväen palvelujärjestelmän. Palvelujärjestelmän kokonaisuudistus koskee kaikkia hyvinvointialueen palveluita ja toimialoja.

Hyvinvointialueuudistus mahdollistaa sote-palvelujärjestelmän uudistamisen asiakaslähtöisesti ja peruspalveluita vahvistaen hyödyntäen integroitunutta järjestelmää.

Palvelujärjestelmän uudistamisohjelmassa valmistellaan neljä kokonaisuudistusta:

- R1. Vastaanottotoiminnan ja alueellisen erikoissairaanhoidon sekä aikuissosiaalityön uudistus
- R2. Osastohoidon, asumisen ja kotiin vietävien palveluiden uudistus
- R3. Perhe- ja vammaispalveluiden uudistus
- R4. Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistus

Uudistusten valmistelua tukee muun muassa seuraavat läpileikkaavat toimenpiteet:

- Digitaalisten palveluiden uudistaminen (strategisen ohjelma, Ahall 02.10.2023 § 304)
- Kiinteistöselvitys ja toimitilaverkko (kuntien kanssa tehtyt 3+1 vuokrasopimukset pitää arvioida 31.12.2024 mennessä.)
- Hallinto ja tukipalvelut (strategisen ohjelma; Ahall 05.06.2023 § 187)

- Henkilöstövoimavarojen kehittäminen ja vahvistaminen (strategisen ohjelma, Ahall 05.06.2023 § 186)

Uudistusten valmistelua ohjaa Pohjois-Savon hyvinvointialueen sote-palvelustrategia (Avalt 19.06.2023 § 34) ja tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma (Ahall 01.11.2023 § 366). Sote-palvelustrategian ja tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisesti palvelujärjestelmän ja -verkon uudistaminen aloitettiin syksyllä 2023. R3-uudistuksen viranhaltijavalmistelu tehtiin työryhmissä, joissa palvelutoimialoilla oli keskeinen rooli. Työryhmän puheenjohtajana toimii Kati Kantanen. Hyvinvointialueen johtoryhmä johtaa työskentelyä.

Palvelujärjestelmän uudistamisohjelmalla pyritään kokonaisuudessaan saavuttamaan n. 50 M€ vuotuinen kustannusvaikutus (Ahall 19.06.2024 § 218), joka toteutuessaan tasapainoittasi hyvinvointialueen taloutta merkittävästi.

Perhe- ja vammaispalveluiden uudistuksen keskeiset sisällöt

Perhe- ja vammaispalveluiden uudistuksessa tavoitteena on palvelurakenteen keventäminen, oman tuotannon vahvistaminen ja ostopalvelujen vähentäminen sekä entistä vahvempi integraatio ja toimintamallien yhtenäistäminen. Uudistuksen perustana on sähköisten palveluiden lisääminen, kuten sähköinen perhekeskus, virtuaalinen etäpäivätoiminta ja etähoivapalvelut. Palvelurakenteessa painopistettä siirretään varhaisen tuen palveluihin vahvistaen lastensuojelun avohuoltoa ja lisäten vammaispalveluiden asumispalveluihin tuettua ja yhteisöllistä asumista. Palveluita tullaan yhteensovittamaan moniammatillisella ja monialaisella työskentelyllä, toimintamalleja kehittämällä ja henkilöstön yhteiskäytöllä. Uudistukseen on kirjattu keskeiseksi sisällöksi myös verkostotyöskentelyn vahvistaminen muun muassa kuntien, koulutuksen järjestäjien ja järjestöjen kanssa.

Esityslistan liitteenä:

- perhe- ja vammaispalveluiden uudistuksen (R3) luonnos

Valmistelijan päätösehdotus:

Aluehallitus päättää:

- 1) merkitä perhe- ja vammaispalveluiden uudistuksen (R3) luonnoksen (liite) ja valmistelutilanteen tiedoksi
- 2) käynnistää sidosryhmien osallistamisen, jossa kuullaan syksyn aikana mm. henkilöstöä, alueen asukkaita, yrityksiä ja yhdistyksiä.
- 3) lähettää luonnoksen lausunnoille hyvinvointialueen lautakuntiin, jaostoihin sekä lakisääteisiin ja vapaaehtoihin vaikuttamistoimielimiin sekä aluevaltuustoryhmille ja Pohjois-Savon kuntiin.

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi

Palvelujärjestelmän uudistus ja sen taloudellisten tavoitteiden (n.50M€) saavuttaminen on keskeinen osa hyvinvointialueen

talouden tasapainottamista (tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma).
Perhe- ja vammaispalveluiden uudistuksen
kustannusvaikutuslaskelmat tarkentuvat valmistelun myötä syksyn
2024 aikana.

Toimivallan peruste	hallintosäntö 36 §
Esittelijä	hyvinvointialuejohtaja
Päätösehdotus	Aluehallitus päättää: 1) merkitä perhe- ja vammaispalveluiden uudistuksen (R3) luonnoksen (liite) ja valmistelutilanteen tiedoksi 2) käynnistää sidosryhmien osallistamisen, jossa kuullaan syksyn aikana mm. henkilöstöä, alueen asukkaita, yrityksiä ja yhdistyksiä. 3) lähettää luonnoksen lausunnoille hyvinvointialueen lautakuntiin, jaostoihin sekä lakisääteisiin ja vapaaehtoihin vaikuttamistoimielimiin sekä aluevaltuustoryhmille, Pohjois-Savon kuntiin ja Pohjois-Savon liittoon. Lausunnot pyydetään toimittamaan 31.10.2024 mennessä Pohjois-Savon hyvinvointialueen kirjaamoon.
Päätös	Merkittään pöytäkirjaan, että: - Riitta Raatikainen, Merja Rautiainen, Kati Åhman, Kati Hynninen, Annikka Ojala ja Juho Pahajoki ilmoittivat olevansa esteellisiä (HL 28.1. kohta 5 ja 7) ja poistuivat asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 10.21 - 10.42 - Teija Savolainen-Lipponen, Pekka Pollari ja Anna Partanen olivat läsnä kokouksessa asian esittelyn ja päätöksenteon ajan klo 10.21 - 10.42 - Puheenjohtajana toimi asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan Hannu Kokki. Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tulstrja 24.10.2024 § 45

Valmistelija: Kati Kantanen 044 740 1951,
kati.kantanen(at)pshyvinvointialue.fi; Jussi Lampi, puh. 044 714
2631, jussi.lampi(at)pshyvinvointialue.fi

Aluehallitus on kokouksessaan käsitellyt palvelujärjestelmän
uudistamista ja lähettänyt lausuntopyynnön Pohjois-Savon
hyvinvointialueen lautakuntiin, jaostoihin sekä aluevaltuustoryhmille,
Pohjois-Savon kuntiin ja Pohjois-Savon liittoon.
Lausunnot pyydetään 31.10.2024 mennessä.

Valmistelijan päätösehdotus:

Tulevaisuus- ja strategiajaosto käsittelee kokouksessaan
puheenjohtajan luonnostelevan lausuntoluonnoksen ja päättää:

1. valtuuttaa puheenjohtajan tekemään mahdolliset kokouksessa
esiin nousseet tekniset muutokset lausuntoon.
2. hyväksyy lausunnon eteenpäin toimitettavaksi.

Ennakkovaikutusten arviointi

Toimivallan peruste	hallintosääntö 38 §
Esittelijä	strategiajohtaja
Päätösehdotus	Tulevaisuus- ja strategiajaosto käsittelee kokouksessaan puheenjohtajan luonnostelevan lausuntoluonnoksen ja päättää: 1. valtuuttaa puheenjohtajan tekemään mahdolliset kokouksessa esiin nousseet muutokset lausuntoon. 2. hyväksyy lausunnon eteenpäin toimitettavaksi.
Päätös	Esittelijä ilmoitti kokouksessa, että asia poistetaan esityslistalta. Poistetaan.

Tulstrja 21.11.2024
13375/00.01.02.00/2023

Valmistelija: Kati Kantanen 044 740 1951,
kati.kantanen(at)pshyvinvointialue.fi; Jussi Lampi, puh. 044 714
2631, jussi.lampi(at)pshyvinvointialue.fi

Aluehallitus on kokouksessaan käsitellyt palvelujärjestelmän uudistamista ja lähettänyt lausuntopyynnön Pohjois-Savon hyvinvointialueen lautakuntiin, jaostoihin sekä aluevaltuustoryhmille, Pohjois-Savon kuntiin ja Pohjois-Savon liittoon.
Lausunnot pyydetään 31.10.2024 mennessä.

Esityslistan oheisaineistona:

Lausuntoluonnos

Valmistelijan päätösehdotus:

Tulevaisuus- ja strategiajaosto käsittelee kokouksessaan puheenjohtajan luonnostelevan lausuntoluonnoksen ja päättää:
1. valtuuttaa puheenjohtajan tekemään mahdolliset kokouksessa esiin nousseet tekniset muutokset lausuntoon.
2. hyväksyy lausunnon eteenpäin toimitettavaksi.

Ennakkovaikutusten arviointi

Toimivallan peruste	hallintosääntö 38 §
Esittelijä	strategiajohtaja
Päätösehdotus	Tulevaisuus- ja strategiajaosto käsittelee kokouksessaan puheenjohtajan luonnostelevan lausuntoluonnoksen ja päättää:

1. valtuuttaa puheenjohtajan tekemään mahdolliset kokouksessa esiin nousseet muutokset lausuntoon.
2. hyväksyy lausunnon eteenpäin toimitettavaksi.

Päätös